

ویتنام، استان کوانگ بین،
پارک ملی فونگ ناکین

غار سنگ آهکی پرمو
۳۸/۳۳ میلیارد مترمکعب حجم غار
۲۰۰۰ متر ارتفاع

نیاز به کوهپیمایی: دارد

✓

✓

✓

بزرگ‌ترین غار
جهان در ویتنام
غار هانگ
سون دونگ

ویژه‌نامه روز هفتم
۱۳ مهر ۱۴۰۲
شماره ۱۵

۷

برخی غارهای کشورمان در فهرست موقت یونسکو برای ثبت جهانی قرار گرفته‌اند

شگفت‌آفرینان ایران برای جهان

کشورهای عضو یونسکو این اجازه را دارند که آثار تاریخی، طبیعی و فرهنگی خود را نامزد ثبت در لیست میراث جهانی کنند. بعد از ثبت این آثار، حفاظت از آنها در حیطه حاکمان کشور مربوطه، به عهده تمام کشورهای عضو خواهد بود. البته روند ثبت چندان آسان نیست و با توجه به حجم بالای آثار

✓ پروانه بهرام نژاد

در جهان هر سال تعداد محدودی ثبت جهانی می‌شود. پیش از این مرحله، آثار در فهرست موقت ثبت قرار می‌گیرد. ایران هم تاکنون بیش از ۱۵۰ اثر طبیعی، ملی و فرهنگی را در لیست ثبت قرار داده که ۴ مورد از آنها مربوط به غارها و موضوعات مرتبط با آنها می‌شود. به عنوان مثال در مجموعه گنبدهای نمکی، نام غار نمکی قشم دیده می‌شود. هر کدام از این موارد جذابیت‌های متنوع دارد.

شهر همدان

غارآبی
ارتفاع غار از سطح دریا ۲۱۰۰ متر است.

نیاز به کوهپیمایی: دارد

زمان ثبت در فهرست آثار ملی: ۲۰ بهمن ۱۳۱۸ با شماره ۳۳۰۵
زمان قرارگرفتن در فهرست موقت یونسکو: ۲۴ آبان ۱۴۰۱

طولانی‌ترین غار آبی ایران؛ غار علیصدر

معرفی: قدیمی‌ترین جاذبه طبیعی استان همدان شناخته می‌شود که میلیون‌ها سال قدمت دارد. یک غار آبی زیرزمینی با ۱۲ کیلومتر طول گرچه فقط ۳ کیلومترش قابل بازدید است و ۹ کیلومتر بقیه به دلیل خطر ناک‌بودن مسیر، هنوز به‌طور کامل رونمایی نشده است. غار نخستین بار در سال ۱۳۴۲ توسط ۱۴ نفر از اعضای تیم کوهنوردی، کشف و معرفی شد. البته مردم روستای علیصدر، از سال‌های بسیار دور این غار را کشف کردند و از آن به عنوان مخزن نگهداری آب سرد در فصل گرم استفاده

می‌کردند. این غار دالان‌ها و راه‌های پرپیچ و خم زیاد و دریاچه‌ای بزرگ وسط غار دارد. عمق دریاچه به ۱۴ متر می‌رسد و کف دریاچه حفره‌هایی وجود دارد که عمق برخی به ۴۰ متر هم می‌رسد. سنگ‌های آهکی داخل غار هنوز هم در حال تشکیل هستند و هر سال یک میلی‌متر به ضخامت‌شان اضافه می‌شود. همین موضوع باعث شده غار به حیات خودش ادامه بدهد. البته قندیل‌های بسیار بلند آویزان از سقف و سنگ‌های داخلی غار در میلیون‌ها سال به شکل‌های مختلف درآمده است.

راه دسترسی:
باید به ۷۵ کیلومتری شمال غربی همدان بروید، در آنجا روستایی به نام علیصدر هست که از توابع شهرستان کیودراهنک است. از آنجا تا بلوهای راهنمای متعدد، شما را به مقصد می‌رسانند.

طولانی‌ترین غار تاریخی؛ کرفتو

۷۰ کیلومتری شمال غرب شهر دیواندره در استان کردستان

غار آهکی، صخره‌ای دهانه ورودی از دامنه کوه بین ۲۰ تا ۲۵ متر ارتفاع دارد.

نیاز به کوهپیمایی: دارد

زمان ثبت در فهرست آثار ملی: ۲۰ بهمن ۱۳۱۸ با شماره ۳۳۰۵
زمان قرارگرفتن در فهرست موقت یونسکو: ۲۴ آبان ۱۴۰۱

مسیر دسترسی:

باید خود را به جاده دیواندره - سقز و سپس جاده تکاب - ایرانشاه برسانید. این جاده را ادامه دهید تا به منطقه‌ای به نام گور بابا علی برسید، سپس به جاده کرفتو برسید.

معرفی: قدمتش به ۲ هزار سال قبل از میلاد برمی‌گردد و جزو آثار صخره‌ای و طولانی‌ترین و مهم‌ترین غارهای تاریخی ایران است. برخی قسمت‌های غار توسط انسان‌ها تغییر شکل داده شده، به همین دلیل بزرگ‌ترین غار دست‌کند ایران هم شناخته می‌شود. تحقیقات و کتیبه‌های یافته‌شده در این غار نشان می‌دهد که سکونت و استفاده از فضای غار به دوره سلوکیان، اشکانیان، ساسانیان و اسلامی بازمی‌گردد.

نمکی‌ترین غار؛ غار نمکی یا نمکدان

۹۰ کیلومتری شهر قشم

غار نمکی
۳۷ متر از سطح دریا فاصله دارد.

نیاز به کوهپیمایی: ندارد

زمان ثبت در فهرست آثار ملی: سال ۱۳۹۰ با شماره ۱۷۳
زمان قرارگرفتن در فهرست موقت یونسکو: ۲۸ آذر ۱۳۸۶

مسیر دسترسی:

پس از ورود به قشم تا ۲ کیلومتری غار را می‌توانید با ماشین بروید، اما بعد از آن باید مسیری ۲ کیلومتری را پیاده‌روی کنید.

معرفی: در بخش انتهایی جنوب غربی جزیره قشم کوه گنبدی یا همان غار نمکی قرار دارد. وجود رگه‌های سفید نمک بر بدنه این کوه از دور منظره‌ای زیبا را نمایان می‌کند. این غار میلیون‌ها سال قدمت دارد و کارشناسان شکل‌گیری آن را متعلق به قبل از دوره کامبرین (یکی از دوره‌های زمین‌شناسی از دوران دیرینه‌زیستی) می‌دانند. لایه‌های نمکی چند رنگی در غار تشکیل شده، به همین دلیل آن را به نمایشگاهی با تابلوهایی از نمک تشبیه می‌کنند که هر کدام ده‌ها هزار سال قدمت دارد.

نخستین زادگاه هوشمندان؛ غار کلدر

شهرستان خرم‌آباد، دهستان رباط نمکی، روستای قلعه سنگی

غار آهکی
در ارتفاع یک هزار و ۱۷۰ متر از سطح دریا قرار دارد.

نیاز به کوهپیمایی: دارد

زمان ثبت در فهرست آثار ملی: ۲۸ اسفند ۱۳۸۵ با شماره ۱۸۷۹۶
زمان قرارگرفتن در فهرست موقت یونسکو: ۲۸ آذر ۱۳۸۶

مسیر دسترسی:

ابتدا باید به استان لرستان بروید. پس از آن در جاده سفیدرود حرکت کنید. پس از رسیدن به دره خرم‌آباد، باید ۲۰ دقیقه پیاده‌روی کنید تا به غار برسید.

معرفی: در دره‌ای به عرض ۱۵ و پهنای ۱۰ کیلومتر بین کوه‌های آهکی که به موازات هم کشیده شده‌اند و براساس پژوهش‌های صورت گرفته بین ۲۰ تا ۴۰ هزار سال قدمت دارد. به همین دلیل مجموعه این دره در فهرست موقت یونسکو قرار گرفته است. اما در آخرین کاوشی که هیأت ایرانی و اسپانیایی در دره خرم‌آباد و غار کلدر انجام داد قدمت این غار را ۵۴ هزار و ۴۰۰ سال نشان داد. با کشف بخشی از مجموعه انسان هوشمند در غار کلدر خرم‌آباد این غار جایگاه جهانی یافت.

مجموعه اسرارآمیز

غار هوتو

استان مازندران، بهشهر، روستای تروجن (شهیدآباد)

غار سنگ آهکی
ارتفاع ۷۵۰ متر از سطح دریا دارد.

نیاز به کوهپیمایی: دارد

مسیر دسترسی:

از بهشهر به سمت نکا و ساری رانندگی کنید. بعد از بیمارستان شهدا به سمت روستای تروجن بروید تا به محوطه غارهای کمر بند و هوتو برسید.

کشف‌های عجیب

جزو غارهای اسرارآمیز کشورمان است که قدمت آن به هزاران سال قبل از میلاد مسیح (ع) می‌رسد که در سال ۱۳۴۶ با شماره ثبت ۷۴۶ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. در اکتشافات این غار در سال ۱۳۳۰ هجری شمسی اسکلت‌های انسان کشف و به نام هوتو معروف شده است. این غار در سال ۱۴۰۰ توسط تیمی از دانشگاه تهران کاوش و علاوه بر تکه استخوان‌ها، اشیای سفالی زیادی نیز از این غار به‌دست آمد. طبق کاوش‌های واندنبرگ در غار هوتو بهشهر سنگریزه‌ها و اسکلت ۳ انسان کشف شد که ۷۵ هزار سال قبل (در کتاب تاریخ مازندران باستان ق. م ذکر شده) در این منطقه زندگی می‌کردند. علاوه بر اسکلت‌های انسان در این غار، قطعه سفال مربوط به دوره نوسنگی، ابزار سنگی شکار، ابزار آلات عصر آهن، قطعات ظروف سفالی و... یافته شده است. یافته‌ها از غار هوتو به موزه ایران باستان (موزه ملی ایران) انتقال یافته است.

افسانه‌های مردمی

غار هوتو دو ورودی دارد که یکی بالای دیگری کنده شده است. در سقف این غار هم حفره‌ای به‌منظور ورود و خروج هوا به داخل غار قرار دارد. اهالی برای نام اینجدا دو روایت دارند. عده‌ای هوتو را به معنی «آهن تخت» می‌دانند که سنگی شبیه به آن در غار وجود دارد. دسته‌ای دیگر معتقدند اسم این غار برای این هوتو است که اگر یک نفر در غار «هو» بگوید، انعکاس صدایش به‌صورت «تو» برمی‌گردد. هر چند به‌نظر می‌رسد نظریه اول درست‌تر باشد اما در داستان دوم هم روایت جالبی از اسم این غار باستاتی نهفته است.

